

die in dezen tijd arts worden. Deze zijn toch altijd op landstormplichtigen leeftijd. Natuurlijk zou dan voor ieder nieuw arts een van de oudere weg moeten. In één opzicht zou dit bezwaren geven: de gemobiliseerde specialisten zouden lastig te vervangen zijn. Hiervoor zou in de meeste plaatsen een overeenkomst kunnen worden gemaakt met burger-specialisten ter plaatse. De militaire bezwaren hiertegen zouden ook niet bestaan, daar van de specialisten in het algemeen alleen zuiver geneeskundige handelingen worden verwacht. Heeft men nog een enkelen specialist noodig, fiat dan geve men een zeer behoorlijke toelage. Natuurlijk zou men onmiddellijk alle jonge artsen moeten oproepen, die van Augustus 1914 af arts zijn geworden en niet, zooals ik heb hooren fluisteren, de landstormplichtige artsen juist vrij laten. Juist de ongelijke druk van de mobilisatie is zoo bezwaarlijk te dragen. Elke milicien, elke landweerman, reserve-officieren van andere wapens krijgen vrij om naar Indië te vertrekken en aldaar een betrekking te aanvaarden; mij zelf is juist dezer dagen geweigerd mij vrij te laten, hoewel ik een maatschappelijk mooie positie in Indië kon aanvaarden en desnoods ook aldaar in tijd van oorlog had kunnen worden ingelijfd. De argumentatie van deze weigering is ook eigenaardig: het tekort aan officieren van gezondheid en wegens *de vele gunsten* (aan anderen) *toegestaan*, die het behoorlijk functioneeren van den militairen geneeskundigen dienst zeer verzwaren.

Waarom moeten wij de dupe er van zijn, dat blijkbaar de organisatie van het reserve-personeel van de landmacht veel te wenschen overlaat? Aan bedrijfslieders, visschers, landbouwers en ik weet niet meer wie, wordt verlof verleend. Aan jongere assistenten van hoogleeraren wordt onbepaald verlof verleend; van enkele officieren van gezondheid heb ik vernomen, dat zij op hun verzoek zijn teruggesteld tot landweer-soldaat en nu rustig hun eigen praktijk doen; naar ik vandaag verneem, zullen ook studenten, niet alleen die in de geneeskunde, zooveel mogelijk hun studie kunnen vervolgen, terwijl de gemobiliseerde officier van gezondheid zonder eenige compensatie in rang of tractement zijn werk moet blijven doen.

Ziehier een belangrijk gebied voor de commissie voor beroepsbelangen; alleen spijt het mij, dat ik als een van de belanghebbenden zelf op deze zaak moet wijzen.

Venlo, 26 Maart 1916.

Dr. P. H. VAN ROOJEN.

LOMBROSO.

Mag ik ter aanvulling van prof. VAN RIJNBK's boekaankondiging over LOMBROSO's leven hier mededeelen, dat deze geleerde mij indertijd heeft geschreven, dat hij juist door zijn vergelijkende onderzoekingen over de pellagra en over het arsenicum homoeopaath geworden was? Hij schreef, reeds dertig jaar homoeopaath te zijn. Dit schrijven heb ik indertijd in de vergadering der „Vereeniging van homoeopathische geneesheeren in Nederland" getoond en het is juist een mede-lid dier vereeniging, dat mij zoeven schrijft dit feit nog eens — (als feit zonder meer) — in dit *Tijdschrift* te willen mededeelen.

Gouda, 27 Maart 1916.

A. C. A. HOFFMAN.

BLINDHEID BIJ OPTOCHINE-GEBRUIK.

Naar aanleiding van mijn referaat onder bovenstaanden titel in ons vorig nummer op bldz. 1098 maakt men mij opmerkzaam op een mogelijk, en ook door mij niet gewenscht gevolg daarvan. Het was toch geenszins mijn bedoeling in het algemeen te waarschuwen tegen het gebruik van optochine, dat, naar mij van geachte en betrouwbare zijde verzekerd wordt, als een zeer te waardeeren geneesmiddel bij pneumonie te beschouwen is, mits toegediend in giften van 200 mgr., zes maal per etmaal. Wel heb